

“Sóc un music molt seriós”

El trompetista Wynton Marsalis ha passat recentment pels escenaris de València i Barcelona. Encara que les seues entrevistes es poden comptar amb els dits d'una mà, l'*enfant-terrible* del jazz ha parlat per a EL TEMPS.

Wynton Marsalis és el símbol d'aquesta dècada de reflexió que el jazz viu. El número 1 indiscutible del jazz actual. Nascut fa 28 anys a la ciutat de New Orleans, i fill del pianista Ellis Marsalis, la seua trajectòria mostra un cert paral·lelisme amb la de Louis Armstrong —el seu ídol—. Trompetista des dels 6 anys. Als 20 ja compartia plaça de figura amb Herbie Hancock i el seu quartet d'«all stars». A partir d'ací, la crítica comença a parlar d'ell com el nou fenomen. Les seues afirmacions, sempre polèmiques, l' enemisten amb un bon sector de músics veterans. Entre ells, Miles Davis, que en un «o ell o jo», acabà abandonant la CBS —la seua companyia de tota la vida— per problemes de gelosia amb Marsalis.

Malgrat la fama d'esquerp i inaccessible que Marsalis s'ha guanyat i, a pesar de la seua coneguda aversió a la premsa, als camerins del Teatre Principal EL TEMPS va trobar un Wynton Marsalis obert i cordial. Allà, i envoltats de fans que demanaven un autògraf, li vam fer la següent entrevista. No ens ho podíem creure.

—Des de l'any 1983, Wynton Marsalis combina una doble carrera com a músic de jazz i, també, com a concertista de trompeta amb orquestres simfòniques, grups de cambra, etc. ¿Resulta molt difícil compaginar la música clàssica i el jazz?

«La majoria de la crítica de jazz no em mereix cap crèdit».

—Sí, la veritat és que resulta molt difícil fer els dos treballs al mateix temps. Tant és així que ara ja no interprete música clàssica i, inclús, no se quan ho tornaré a fer. La raó és ben senzilla; no tinc el temps necessari per a practicar. Em passe bona part del meu temps actuant, de gira, com en aquest moment ací, i em resulta molt difícil, en aquestes condicions, compaginar música clàssica i jazz. Els assajos, i les pràctiques amb la trompeta s'emporten la major part del meu temps. No em queda espai, doncs, per a la clàssica. Ser un bon instrumentista t'obliga a un treball dur i rigorós. No hi ha altra eixida.

—Vosté és el músic de jazz més premiat d'aquesta dècada. Però, ¿què pensa de veritat dels nou premis Grammy que ha rebut i de totes les votacions que any rere d'any el situen al primer lloc dels trompetistes i dels músics de jazz en general? ¿Se sent realment mereixedor de tots aquests guardons?

—Jo no pense en termes de premis, ni de publicitat. Tot això és molt arbitrari. Tots aquests premis de la premsa no tenen res a veure amb la qualitat real dels músics. I jo, indubtablement, no pense en aquests referèndums a l'hora de crear la meua música. Sóc un músic molt seriós, i continue practicant moltes hores al dia independentment del que s'escriga o es parle de mi. I ho faig així

perque estime la música. Per a mi, el millor premi que un músic pot rebre és l'amor del seu públic. I el millor premi és, també, la música mateixa. Això sí que és important per a mi, molt més que el que la premsa puga dir de mi. I és que la música és així, l'estat natural de la música és aquest, i el premi consisteix que el públic puga entendre la música que jo cree i en el moment en què ho faig.

—¿Què pensa Wynton Marsalis del qualificatiu «nou tradicionalista», que bona part de la crítica fa servir al referir-se a vostè i al moviment de jazzmen joves que, suposadament, vostè encapçala?

—Aquesta és una terminologia que utilitzen solament els escriptors. Jo no he inventat aquesta frase, perquè per als músics aquestes definicions no tenen sentit. És un terme que en música no significa absolutament res.

—¿Quina seria, doncs, la millor definició per a la seua música i per al seu grup?

—Música de jazz. Únicament, músics de jazz. Nosaltres toquem música de diferents períodes i de diferents estils, però tot el que fem té un únic qualificatiu: música de jazz.

—¿Pensa realment que el jazz que practica ara, amb aquest nou grup, és més avançat que el que va fer quan era membre del grup del pianista Herbie Hancock a l'any 1982?

—¡Oh sí!, segur que sí. És molt més avançat ara.

—Però, ¿en l'aspecte de com toca ara Wynton Marsalis la trompeta o en el concepte de jazz en general?

—En tots els aspectes.

—Seria capaç de citar un sol trompetista de jazz que per a vostè puga ser consi-

derat com el més significatiu, el que més ha influït en el seu estil.

—Louis Armstrong.

—I, ¿què ens pot dir sobre Miles Davis, a qui molta gent considera el número 1 de la trompeza en jazz.

—Quan Miles Davis prenia la música seriosament era molt bo, era gran. Però ningú s'ha pogut acostar en qualitat a Louis Armstrong, cap trompeta ha arribat a la seua altura. Perquè Louis Armstrong és tot el jazz, tota la música de jazz, i no únicament el mi-

llor representant d'un període. Ell és la música de jazz. Tot el món intenta tocar com Louis Armstrong.

—¿Pensa Wynton Marsalis que el jazz està eixint ara de la crisi que es va produir als anys setanta, quan músics com el mateix Miles Davis encetaren una obertura cap a la música rock?

—Aquesta és una qüestió que depèn bastant de com la interpretes. Però, efectivament, ha hagut un renaixement, i aquest és un mèrit que cal atribuir a la nova gent que fa ara jazz. Et vaig

a posar un exemple: ahir vaig anar al Museu del Prado i em vaig trobar amb quadros de Velázquez i Picasso. Estan pintant la mateixa cosa. Picasso va pintar algunes vegades «Las Meninas» de Velázquez. N'hi ha artistes com Duke Ellington i després està la gent que reinterpreta el que ell va fer.

—És a dir, que, d'alguna manera, ¿tot és una qüestió de cicles?

—Sí, efectivament. És com la vida. És igual que en la societat: les generacions

«Als meus músics els conec des que van eixir del col·legi».

VICENTE A. JIMÉNEZ

naixen, viuen, moren, i tornen a nàixer. Tot és una qüestió de cicles. Al món sempre hi haurà música de jazz. Simplement, és una qüestió de temps. Quan els músics són seriosos, l'evolució del jazz és natural.

—*¿Pensa Wynton Marsalis que la crítica a Europa està més avançada que als Estats Units?*

—No, perquè, en primer lloc, els crítics de jazz van perdre tota la seua credibilitat als anys setanta. Per a mi, la crítica de jazz no té cap credibilitat perquè no

més eren crítics de jazz, suposadament. Potser hi ha alguns crítics que realment mereixen aquesta qualificació, jo no els conec a tots, però la majoria de la crítica de jazz no em mereix cap crèdit.

—*¿Quina opinió li mereixen a vostè els clubs de jazz de Nova York i, en general, de tots els Estats Units? ¿Pensa que realment les portes dels locals s'obren per als músics més creatius?*

—No, en absolut. És tot una qüestió de política. Hi ha molta discrimina-

ció i no té res a veure amb la qualitat de la música. Tot és política en aquests locals i moltes coses haurien de canviar perquè molts músics de jazz tingueren la seua oportunitat.

—*Una pregunta política. ¿Què pensa de la situació racial als Estats Units i del fet que a localitats com Nova York s'haja aconseguit per fi una majoria negra?*

—Per a mi, l'elecció d'un alcalde negre no significa res. Aquest tipus d'alcaldies i llocs així no tenen a penes poder. I per als mú-

sics de jazz en general, pense que tampoc no significa res. L'essència de la música, i especialment el jazz, no és una qüestió racial. És un assumpte d'excel·lència, com tot l'art. Però no una qüestió de raça. En alguns aspectes, la música de jazz està sent utilitzada per a promocionar el racisme. Els millors músics de jazz com Duke Ellington o Louis Armstrong, mai no tingueren opinions racistes.

—*Una pregunta de tècnica de trompeta. ¿Per què porta les volanderes sota els pistons?*

—*¿Oh! és una bona pregunta. És per a donar-li més pes, per què rebote més. Fa diferent el so. El pistó del final aconsegueix un so distint.*

—*Vostè fa servir un pavelló de dues peces en la trompeta, quan la majoria de músics utilitzen normalment un d'una sola peça. ¿Ens podria dir per què?*

—No ho sé, no té més importància. És una simple qüestió de disseny.

—*¿Ens podria contar alguna cosa sobre els músics que formen el seu septet actual?*

—Sí. Són músics joves que vénen de tot el país (EE.UU). Els conec durant bastant de temps; des que van eixir del col·legi. Són músics molt bons, els millors que avui dia es poden trobar. I, tots ells, són molt seriosos.

—*Una darrera pregunta, senyor Marsalis. ¿Són les gires tan dures com alguns músics asseguren? Ja sap, avui ací, demà cinc-cents quilòmetres, després-demà en un altre país...*

—No. Per a mi realment no. Porte fent aquests tipus de *tours* durant tant de temps que ara jo no em cansen.

Francesc Caballero